

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 16 juni 1943 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1942/43 m. m., i vad angår jordbruksärendet.

Utskottet får härigenom avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 21 maj 1943 avlåtna proposition, nr 314, angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1942/43 m. m., i vad propositionen avser framställning berörande jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag (bilaga 4, sid. 31).

Driftbudgeten.

Nionde huvudtiteln.

G. Lanthushållning i allmänhet.

1:o) **Prisclearing för fodermedel m. m., reservationsanslag.** Den 27 september 1940 förordnade Kungl. Maj:t, att inom statens livsmedelskommission skulle inrättas en särskild clearingkassa för reglering enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av marknadspriserna inom landet å förnödenheter för jordbrukets behov, samt meddelade i anslutning härtill föreskrifter rörande kassans verksamhet. Statskontoret anbefalldes samtidigt att från det å förskottsstat för försvarsväsendet m. m. för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln uppförda förskottsanslaget till Allmänna utgifter för pris- och handelsreglerande åtgärder, på rekvisition av livsmedelskommissionen, insätta sammanlagt högst 3,000,000 kronor å clearingkassans checkräkning i riksbanken.

Genom beslut den 30 december 1940 föreskrev härefter Kungl. Maj:t, att av det å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisade reservationsanslaget till Reglering av priserna å vissa jordbruksförnödenheter ett belopp av sammanlagt 3,000,000 kronor finge användas dels för täckning av eventuella utgifter från oförmälda förskottsanslag i anledning av beslutet den 27 september 1940, dels ock för insättning, på rekvisition av livsme-

delskommissionen, å clearingkassans checkräkning i riksbanken. Kommissionen bemyndigades i samband härmed att använda de insatta medlen för reglering av marknadspriserna på kraftfoder och konstgödselmedel i enlighet med föreskrifter i beslutet den 27 september 1940.

Vid 1941 års riksdag (prop. nr 278; r. skr. nr 411) anvisades för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln till Prisclearing för fodermedel m. m. ett reservationsanslag av 20,000,000 kronor, till vilket anslag sedermera överfördes utgående reservation å det förut omförmälda för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisade anslaget. Genom beslut den 12 december 1941 och den 19 juni 1942 föreskrev Kungl. Maj:t, att clearingkassan skulle från anslaget till Prisclearing för fodermedel m. m. tillföras tillhoppa 5,000,000 kronor att användas till de utbetalningar från clearingkassan, som betingades av vissa av livsmedelskommissionen gjorda prissättningar å konstgödselmedel. Återstoden av sistnämnda anslag har jämlikt beslut av Kungl. Maj:t tagits i anspråk för täckande av vissa kostnader i samband med svenska spannmålsaktiebolagets och foderintressentföreningens u. p. a. verksamhet med avseende å handeln med fodermedel.

I enlighet med beslut av 1942 års riksdag (prop. nr 356; r. skr. nr 457) upptager den för budgetåret 1942/43 fastställda förskottsstaten för försvarsväsendet under nionde huvudtiteln ett förskottsanslag å 80,000,000 kronor till Prisclearing för fodermedel m. m. Å detta anslag, vilket den 30 juni 1942 ställdes till statskontorets förfogande att av statskontoret disponeras i enlighet med Kungl. Maj:ts särskilda beslut, har avsetts skola bestridas de utgifter för vilka det å riksstaten för budgetåret 1941/42 under samma rubrik uppförda anslaget anvisats samt vidare de utgifter som kunna föranledas av regleringen av priserna på oljekakor och fodercellulosa.

Genom beslut den 31 december 1942 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att clearingkassan skulle från omförmälda förskottsanslag tillföras ett ytterligare belopp av 5,000,000 kronor, att användas till de utbetalningar från kassan, som betingades av den av livsmedelskommissionen genom cirkulären nr 816 och 1026 gjorda prissättningen å vissa konstgödselmedel. Vidare har Kungl. Maj:t den 8 januari 1943 anbefallt statskontoret att från anslaget i fråga till svenska spannmålsaktiebolaget utbetala 9,000,000 kronor till bestridande av bolagets kostnader för omsättning av fodercellulosa under verksamhetsåret 1 september 1942—31 augusti 1943.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Såsom framgår av det anförda har från det å förskottsstaten för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43 under nionde huvudtiteln upptagna förskottsanslaget till Prisclearing för fodermedel m. m. hittills anvisats tillhoppa (5,000,000 + 9,000,000 =) 14,000,000 kronor. Enligt vad jag under hand inhämtat från livsmedelskommissionen beräknas svenska spannmålsaktiebolagets kostnader under löpande verksamhetsår för reglering av handeln med oljekraftfoder och fodercellulosa uppgå till omkring 30,000,000 kronor, däri inräknat det kostnadsbelopp av 9,000,000 kronor till vars bestridande medel redan ställts till bolagets förfogande. Till prisclearing för konstgödsel torde

enligt vad som upplysts icke erfordras några ytterligare medel för budgetåret 1942/43. För täckande av de utgifter, som bestritts eller beräknas komma att bestridas med anlitage av omförmälda förskottsanslag, synes nu böra å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisas ett särskilt reservationsanslag under nionde huvudtiteln. Sistnämnda anslag torde böra bestämmas till (5,000,000 + 30,000,000 =) 35,000,000 kronor.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må till *Prisclearing för fodermedel m. m.* å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisa ett *reservationsanslag* av 35,000,000 kronor.

Stockholm den 16 juni 1943.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Gabrielsson, Alfred Andersson, Jacob Hansson, friherre Beck-Friis, Näslund, Anderberg* och *Svedberg*, samt

från andra kammaren: herrar *Andersson i Löbbo, Gustafson i Vimmerby, Mäler, Lundbom, Svensson i Ljungskile, Hansson i Vännäsby, Jonsson i Fjäle* och *Levin*.
